

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: **M. W.**
státní příslušnost: X.
t. č. pobytem: X.
zastoupen advokátem Mgr. Ladislavem Bártou
se sídlem Purkyňova 6, 702 00 Ostrava

proti
žalované: **Policie ČR**
Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje
se sídlem Kounicova 24, 61 32 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 28. 11. 2020, č. j. KRPB-221810-13/ČJ-2020-060022-Z

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobce, Mgr. Ladislavu Bártovi, advokátovi se sídlem Purkyňova 6, 702 00 Ostrava **se přiznává** odměna ve výši 6 800 Kč, kterou mu soud vyplatí do 30 dní od právní moci rozhodnutí na bankovní účet číslo 2114899404/2700.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Žalovaná zajistila žalobce za účelem jeho předání do Rumunska nebo Bulharska podle nařízení č. 604/2013 („nařízení Dublin III“). Dříve v těchto státech požádal o mezinárodní ochranu a hrozilo u něj vážné nebezpečí útěku. Předmětem sporu je otázka, zda žalovaná dostatečně posoudila realizovatelnost účelu zajištění (1) s ohledem na pandemii nemoci Covid-19 a (2) kvůli existujícím systémovým nedostatkům azylového řízení a přijímacích podmínek.

II. Rozhodnutí o zajištění žalobce a související skutkové okolnosti

2. Policejní hlídka zadržela žalobce ve čtvrtek 20. 10. 2020 na dálnici D2. Nacházel se v nákladovém prostoru nákladního automobilu. Neměl k dispozici žádný doklad totožnosti kromě průkazky žadatele o azyl z Rumunska. Žalobce vypověděl, že Afghánistán opustil asi před rokem a půl za pomoci převaděčů. Nejprve se přes Írán dostal do Turecka, kde strávil zhruba pět měsíců. Několikrát se snažil dostat do Řecka, což se mu nakonec podařilo. Zůstal tam jenom pár dnů. Poté pokračoval do Bulharska. Tam jej zadržela policie a vzala mu otisky prstů. Po měsíci se dostal do Srbska a strávil 10 měsíců v uprchlickém táboře. Po několika neúspěšných pokusech překročit hranici se dostal do Rumunska, kde se přihlásil tamní policii. Vzali mu otisky prstů, vyslechli jej a odvezli do uprchlického tábora. Odtud cestoval do Temešváru, kde na něj čekali převaděči. Odvezli jej na nějaké parkoviště. Tam žalobce spolu s dalšími lidmi nastoupil do nákladního vozu, ve kterém jej v ČR kontrolovala policie. Cestoval v něm asi den, bez vědomí řidiče. Cestu mu financuje strýc z Afghánistánu. Žalobce nechce zůstat v ČR, protože zde nikoho nemá. Chce cestovat do Francie nebo jiného státu EU. Ve Francii a Německu má bratrance. Nikde nežádal o azyl, pouze v Rumunsku mu dali nějakou kartičku.
3. Žalovaná dne 28. 11. 2020 vydala rozhodnutí č. j. KRPB-221810-13/ČJ-2020-060022-Z („rozhodnutí žalované“), kterým žalobce zajistila podle § 129 odst. 1 ve spojení s § 129 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky („zákon o pobytu cizinců“). Podle žalované u žalobce existuje vážné nebezpečí útěku. Žalobce totiž přicestoval do ČR neoprávněně a v úkrytu. Projevil úmysl pokračovat do Francie či jiného státu EU. V minulosti také neoprávněně překročil hranice několika evropských zemí. Uložení mírnějších opatření by nestačilo.
4. Žalovaná shledala u žalobce reálný předpoklad jeho předání do Rumunska, případně Bulharska. Zabývala se otázkou, zda v těchto zemích nedochází k systémovým nedostatkům ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Dospěla k závěru, že tomu tak není.
5. Ve vztahu k Rumunsku konstatovala, že neví o žádném aktuálním rozsudku, ani o stanovisku Úřadu vysokého komisaře pro uprchlíky („UNHCR“), z nichž by vyplývalo, že v Rumunsku dochází k systémovým nedostatkům, které by předání žalobce bránily. Sám žalobce to ani netvrdil. Rumunsko je členem EU, dodržuje mezinárodní lidskoprávní závazky a umožňuje činnost právnickým osobám, které nad dodržováním těchto závazků dohlížejí. Evropská komise rozhodla o povinnosti Rumunska přijmout v rámci systému relokace uprchlíky z Itálie a Řecka. Rumunsko jich již několik desítek přijalo. To také

svědčí o tom, že ve vztahu k této zemi neexistuje riziko nelidského či ponižujícího zacházení v souvislosti s azylovým řízením. Žalovaná si vyžádala též zprávu Ministerstva vnitra o fungování azylového řízení v Rumunsku ze dne 13. 8. 2020. Ta je součástí spisu. Kromě toho žalovaná odkazuje na několik internetových zdrojů, z nichž dovozuje neexistenci systémových nedostatků. Sám žalobce nevedl žádné konkrétní důvody, proč se nechce do Rumunska vrátit.

6. Obdobně ve vztahu k Bulharsku žalovaná měla žalovaná k dispozici zprávu Ministerstva vnitra o bulharském azylovém systému z 3. 8. 2020. Z ní plyne, že žadatelé přemístění v rámci dublinského systému nečelí žádným překážkám v přístupu k azylovému řízení. Obvykle jsou opětovně ubytováni v jednom z přijímacích středisek. Rovněž na úrovni EU či Rady Evropy neexistuje žádné stanovisko deklarující existenci systémových nedostatků dosahujících rizika špatného zacházení.

III. Žaloba

7. Žalobce uplatnil v zásadě jediný žalobní bod. Namítá, že žalovaná nedostatečně posoudila uskutečnitelnost účelu zajištění, tj. předání žalobce do Rumunska nebo Bulharska. Podle dostupných statistik se v listopadu 2020 nerealizoval z ČR žádný transfer do těchto zemí.
8. Podle žalobce Rumunsko nemůže zabezpečit řádný průběh azylového řízení. V rumunském azylovém systému existují systematické nedostatky. Rumunsko je navíc v současné době vážně postižené pandemií koronaviru. Žalovaná se vůbec nezabývala tím, že v Rumunsku hrozí žalobci nebezpečí nákazy tímto virem a jeho předání nemusí být vůbec uskutečnitelné. Podle žalobce je zřejmé, že v Rumunsku není možné realizovat základní opatření v oblasti veřejného zdraví, jako je sociální distancování, řádná hygiena rukou, dezinfekce prostorů a izolace.
9. Žalobce odkazuje na zprávu *Asylum Information Database „Country Report: Romania, 2019 update“* („zpráva AIDA o Rumunsku“), kterou k žalobě doložil. Poukázal na konkrétní nedostatky rumunského azylového systému, které podle něj dokládají, že jeho předání do Rumunska není reálné. Upozornil na existující nedostatky při zahajování azylového řízení, nekvalitní tlumočení, nedostatečný přístup k právní pomoci, nevyhovující materiální podmínky a problémy s přístupem k sociálnímu zabezpečení či na trh práce.
10. Žalobce uvedl, že o azyl nikde nežádal. V Rumunsku dostal k podpisu nějaké dokumenty. Nevěděl, k čemu jsou. Také jej nepoučili o povinnosti setrvat v Rumunsku až do skončení azylového řízení. To nasvědčuje tomu, že azylové řízení neinicioval žalobce. Obdobné praktiky potvrzuje i zpráva AIDA o Rumunsku. Žalobce zřejmě podepsal žádost o azylu pouze z donucení, aby získal právo na ubytování v přijímacím středisku. Jelikož se nechtěl vrátit do Alžírsko (sic!), neměl na výběr a musel žádost podepsat, přestože chtěl žádat v Rakousku (sic!).
11. Obdobně žalobce ve vztahu k Bulharsku odkazuje na materiál *Asylum Information Database „Country Report: Bulgaria, 2019 update“* („zpráva AIDA o Bulharsku“). Z této zprávy vyplývá, že navzdory snížení počtu přistěhovalců se zvýšila délka zadržení z 9 na 12 dnů. Dochází k zamítání žádostí o mezinárodní ochranu formálně a bez jejich podrobnějšího zkoumání. Problémem je také kvalita tlumočení a nedostatek tlumočnicků do některých jazyků. Protokoly z pohovorů se nenahrávají, je proto možné pochybovat o jejich věrohodnosti. Úspěšnost Afghánských žadatelů je pouze 6 %. V přijímacích střediscích jsou špatné hygienické podmínky.

IV. Vyjádření žalované k žalobě

12. Žalovaná zdůraznila, že o samotném předání žalobce bude rozhodovat Ministerstvo vnitra. Úkolem žalované bylo pouze předběžně posoudit, zda předání není *a priori* vyloučeno. To žalovaná udělala. Za tímto účelem si obstarala zprávy Ministerstva vnitra týkající se rumunského i bulharského azylového systému. Žalobce v průběhu řízení žádné výhrady či obavy směrem k rumunskému nebo bulharskému azylovému systému nevyjádřil. Informace o tom, že Rumunsko nebo Bulharsko nezajišťuje adekvátní přijímací podmínky, nejsou ani obecně známé.
13. Žalovaná odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 1. 2019, č. j. 1 Azs 4/2018-22, který se týkal zajištění cizince za účelem jeho předání do Rumunska. Nejvyšší správní soud potvrdil, že pokud cizinec v rámci správního řízení neuváděl žádné námitky k rumunskému azylovému systému a ani z obecně známých informací či úřední činnosti

žalované nic nenasvědčovalo tomu, že by v Rumunsku docházelo k systémovým nedostatkům, žalovaná vůbec nemusí v rozhodnutí zdůvodňovat posouzení této otázky.

14. V závěru žalovaná dodala, že Rumunsko dne 15. 12. 2020 uznalo svou příslušnost k posouzení žádosti žalobce o mezinárodní ochranu a souhlasilo s jeho přijetím zpět na své území.

V. Posouzení věci krajským soudem

15. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, „s. ř. s.“) v zákonné lhůtě (§ 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců). O žalobě krajský soud rozhodl podle § 51 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců bez nařízení ústního jednání. Žalobce nařízení jednání nepožadoval a soud neshledal jednání jako nezbytné.
16. Žaloba **není důvodná**.
17. Zajištění cizince za účelem jeho předání do jiného členského státu EU podle nařízení Dublin III není možné, pokud chybí reálný předpoklad dosažení účelu zajištění (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 5. 2016, č. j. 10 Azs 256/2015-55). Takový předpoklad chybí, pokud existují závažné důvody se domnívat, že v přijímajícím státě dochází k systémovým nedostatkům azylového řízení, nebo podmínek přijetí žadatelů, které s sebou nesou riziko špatného zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv EU (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 8. 2016, č. j. 1 Azs 91/2016-27).
18. Žalované lze dát za pravdu, že o určení příslušného státu a předání žalobce v souladu s nařízením Dublin III nerozhoduje žalovaná, ale Ministerstvo vnitra. Žalovaná má v rámci dublinského řízení pouze *pomocnou* úlohu. Zajišťuje dostupnost žalobce pro předání. Otázce případné existence systémových nedostatků v příslušném členském státě se primárně věnuje Ministerstvo vnitra při rozhodování ve věci mezinárodní ochrany. Ministerstvo vnitra se vždy musí v odůvodnění svého rozhodnutí zabývat otázkou, zda přemístění žadatele do příslušného členského státu nevylučují systémové nedostatky ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Azs 248/2014-27).
19. Naopak žalovaná v řízení o zajištění cizince takovou povinnost vždy nemá. Nejvyšší správní soud dovodil, že rozhodnutí o zajištění za účelem předání podle nařízení Dublin III nemusí obsahovat odůvodnění otázky případných systémových nedostatků v příslušném státě, za splnění tří podmínek: 1) cizinec v řízení před správním orgánem takovou námitku vůbec neuplatnil; 2) správní orgán poté, co se touto otázkou zabýval, dospěl k závěru, že k systémovým nedostatkům ve státě předání nedochází; a 3) o neexistenci takových nedostatků nejsou důvodné pochybnosti (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2018, č. j. 4 Azs 73/2017-29).
20. Ze správního spisu vyplývá, že žalobce v rámci řízení před žalovanou nenamítal nedostatky rumunského ani bulharského azylového systému. Tuto námitku uplatnil až v žalobě. Navíc pouze v obecné rovině. Netvrdil totiž žádnou individuální hrozbu porušení zákazu nelidského či ponižujícího zacházení ve vztahu k němu samotnému. Pokud žalobce v žalobě poukazuje na to, že byl donucen v Rumunsku požádat o mezinárodní ochranu, nutno zdůraznit, že nic takového z jeho výpovědi neplyne. Naopak uvedl, že v Rumunsku sám kontaktoval policii hned po překročení hranice. Uvedl sice, že nikde o azyl nežádal. Byl však držitelem průkazky žadatele. Byl také ubytován v uprchlickém táboře a provedli s ním pohovor. Musel tedy vědět, že se s ním vede řízení

ve věci mezinárodní ochrany. Tvrzení žalobce o tom, že bez vysvětlení dostal k podpisu nějaké dokumenty a že jej nepoučili o povinnosti vyčkat na rozhodnutí, nemají žádnou oporu ve spisu. Námitku, že žalobce byl k podání žádosti o azyl fakticky donucen, krajský soud nepovažuje za důvodnou. Je navíc zřejmé, že ji žalobcův právní zástupce pouze nedbale převzal z jiného podání, protože jako zemi původu žalobce označuje Alžírsko a cílový stát Rakousko.

21. Z odůvodnění rozhodnutí žalované je zřejmé, že nemá důvodné pochybnosti, zda v Rumunsku nebo Bulharsku existují systémové nedostatky azylového řízení. Žalovaná se přesto touto otázkou zabývala. Dospěla k závěru, že k nedostatkům azylového systému, které by bránily předání žalobce, v Rumunsku ani Bulharsku nedochází. Pro účely posouzení této otázky si obstarala i aktuální zprávy Ministerstva vnitra. Primárním zdrojem těchto materiálů jsou zprávy AIDA, tj. ty samé zdroje, na které odkazuje žalobce. Ačkoliv z těchto zpráv vyplývají určité nedostatky (v případě Rumunska např. špatná kvalita tlumočení, praktické překážky v přístupu na trh práce, nedostatky při identifikaci zranitelných osob; v případě Bulharska špatná kvalita tlumočení, problematická dostupnost právní pomoci, nedostatečné ubytovací a přijímací standardy), nelze říct, že by žadatele vystavovaly riziku nelidského či ponižujícího zacházení podle čl. 4 Listiny základních práv EU. Za těchto okolností by provedení žalobcem navržených zpráv jako důkazů bylo nadbytečné.
22. Hodnocením podmínek azylového systému v Rumunsku se opakovaně zabýval Nejvyšší správní soud (viz např. rozsudky ze dne 21. 3. 2018, č. j. 2 Azs 33/2018-20, ze dne 11. 9. 2018, č. j. 4 Azs 141/2018-21, ze dne 28. 5. 2020, č. j. 7 Azs 72/2020-23, případně též usnesení ze dne 5. 12. 2019, č. j. 1 Azs 256/2019-30, ze dne 22. 1. 2020, č. j. 5 Azs 308/2019-37, či ze dne 26. 2. 2020, č. j. 4 Azs 347/2019-56). Doposud však nerozhodl, že by v Rumunsku existovaly takové nedostatky, které by ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III obecně bránily předání žadatelů o mezinárodní ochranu do této země.
23. Ve vztahu k Bulharsku Nejvyšší správní soud připustil, že odpověď na otázku existence systémových nedostatků azylového řízení v Bulharsku nebyla v minulosti vždy jasná. Zejména v období tzv. migrační krize během let 2015 a 2016 mezinárodní nevládní organizace upozorňovaly na problematickou situaci v Bulharsku (rozsudek ze dne 10. 6. 2020, č. j. 5 Azs 307/2019-22). Aktuální judikatura Nejvyššího správního soudu, která se věnuje systémovým nedostatkům v Bulharsku v kontextu rozhodnutí o zajištění, však poukazuje na to, že samotný obecně nižší standard humanitární ochrany a životních podmínek, v nichž se žadatelé v Bulharsku nacházejí (ve srovnání s nejvyspělejšími nejbohatšími zeměmi EU), v žádném případě nezakládá systémové nedostatky (viz rozsudky ze dne 28. 4. 2020, č. j. 10 Azs 305/2019-25, a ze dne 28. 11. 2019, č. j. 7 Azs 150/2019-19).
24. Z okolností případu nevyplývá, že by žalobce byl zranitelnou osobou a neplyne z nich ani jiná skutečnost, která by v tomto případě mohla závěry zmíněné judikatury relativizovat.
25. Krajský soud se dále zabýval související námitkou, že žalovaná dostatečně neposoudila uskutečnitelnost účelu zajištění v kontextu zhoršující se epidemiologické situace a nárůstu počtu případů onemocnění Covid-19. Ani tuto námitku soud nepovažuje za důvodnou. Tento problém se Rumunska či Bulharska netýká o nic méně než ČR. Pandemie nemoci Covid-19 je od počátku roku 2020 celosvětovým problémem. Aby epidemiologická situace na území jiného členského státu představovala překážku předání žalobce ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III, musela by natolik negativně ovlivnit přijímací podmínky, že by jejich stav představoval riziko nelidského či ponižujícího zacházení.

26. K obdobnému závěru dospěl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 20. 11. 2020, č. j. 2 Azs 134/2020-29: „Za ‚obvyklých‘ okolností (lze-li v pandemii nemoci COVID-19 o něčem takovém hovořit) ani opatření směřující k potlačení této choroby, kvůli nimž je činnost státních orgánů konkrétního členského státu, včetně azylových procedur, utlumena či modifikována, nevedou ke vzniku systémových nedostatků přijímacího systému tohoto státu. Něco takového by připadalo v úvahu teprve v situaci všeobecného rozvratu zdravotnictví. Ten by musel vést k faktickému ochromení výkonu státní moci daného státu v míře vysoce převyšující obecnou (obvyklou, tj. v členských státech se v dané době převážně vyskytující) míru ztížení životních podmínek, kterou s sebou pandemická situace a s ní spojená obvyklá omezující opatření v podmínkách členských států EU přinášejí. [...] Pandemická situace tedy zásadně nemůže být důvodem pro faktickou obecnou sistaci pravidel pro přemísťování plynoucích z nařízení Dublin III.“ Žalobce navíc v řízení před žalovanou vůbec neprojevil obavy z pandemické situace v Rumunsku či Bulharsku. V žalobě je namítá jen obecně. Nijak blíže nevysvětluje, z čeho usuzuje, že by situace v těchto zemích měla být o tolik horší než v ČR.
27. Pokud jde o statistické údaje, které ukazují, že během listopadu ČR nerealizovala jediný transfer do Rumunska či Bulharska, krajský soud nejprve upozorňuje, že ze statistik za jediný měsíc nelze dovozovat žádné relevantní údaje. Počet transferů se neodvíjí pouze od možnosti či nemožnosti jejich realizování, ale zejména od počtu žadatelů o mezinárodní ochranu, u kterých byla v souladu s nařízením Dublin III určena příslušnost jiného členského státu. Z doložené statistiky sice plyne, že v listopadu ČR odeslala 18 žádostí o přijetí zpět do Rumunska a 3 do Bulharska. Mezi odesláním žádosti o přijetí a realizací transferu je však určitá časová prodleva, která běžně přesahuje jeden měsíc. To, že se zrovna v listopadu nerealizoval žádný transfer, může jednoduše znamenat, že nebylo koho transferovat, případně, že se bude transfer žadatelů do Rumunska nebo Bulharska realizovat v dalším období. Obecně se k relevanci statistik ohledně úspěšnosti předávání cizinců do jiných zemí navíc vyjádřil Nejvyšší správní soud, který v rozsudku ze dne 6. 5. 2016, č. j. 10 Azs 256/2015-55 dospěl k závěru, že ze statistik za minulé období nelze mechanicky a bez dalšího dovozovat, že i do budoucna absentuje reálný předpoklad dosažení účelu zajištění.
28. Povinností žalované v rámci rozhodnutí o zajištění je jen *předběžné* posouzení možnosti předání žadatele do jiného členského státu EU. Podle krajského soudu žalovaná tuto povinnost splnila v dostačujícím rozsahu i kvalitě. Pro účely rozhodnutí o zajištění se žalovaná zabývala otázkou případných systémových nedostatků rumunského i bulharského azylového systému adekvátně. Žalobce její závěry relevantně nezpochybnil.

VI. Závěr a náklady řízení

29. Krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.). Neúspěšný žalobce pak nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované v souvislosti s tímto řízením žádné náklady řízení nad rámec její běžné administrativní činnosti nevznikly (§ 60 s. ř. s.).
30. Ustanovený zástupce vyčíslil svoji odměnu a žádá částku ve výši 6 800 Kč. Ta se skládá z odměny za dva úkony právní služby spočívající v přípravě a převzetí věci podle § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb č. 177/1996 Sb. („advokátní tarif“) a sepisu podání ve věci samé podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu. Tarifní hodnota úkonu podle § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu činí 50 000 Kč. Odměna za jeden úkon právní pomoci proto podle § 7 bodu 5 advokátního tarifu činí 3 100 Kč. K tomu je třeba připočít

paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu za dva úkony právní služby po 300 Kč. Krajský soud se s takto uplatněným vyčíslením nákladů ztotožňuje. Plně odpovídá použitelným právním předpisům i skutkovým okolnostem věci. Proto je v souladu s tímto vyčíslením ustanovenému zástupci přiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 22. ledna 2021

Martin Kopa, v. r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
B. Z.